

Strategi för *Växjö stift*

2025–2028

Levande
församlingar

Rustade
medarbetare

Svenska
kyrkan

Förord

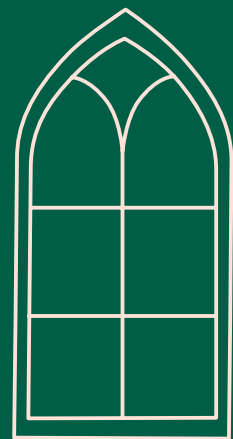
En ny strategi *är på plats!*

Den gäller för Växjö stiftsorganisation åren 2025–2028 och hålls samman i två teman; **levande församlingar** och **rustade medarbetare**. Det är den andra strategin i ordningen, tydligare än den första och framtagen efter gemensamt arbete i en rad stiftsövergripande organ. Strategin utgår som sig bör från en analys av församlingarnas behov.

Vi ser fram emot ett samlat, målinriktat arbete i stiftsorganisationen med utgångspunkt i strategin och med framtidsbilderna för ögonen. Det är vår strävan att på bästa sätt främja församlingarna i Växjö stift i deras uppdrag att bära kristen tro vidare till nästa generation.

Strategin undertecknades av:

Stiftsfullmäktiges ordförande Marie Johansson,
1:e vice ordförande stiftsstyrelsen Anton Härder,
Stiftsdirektor Camilla Ruben
och biskop Fredrik Modéus.

Om *strategin*

Utgångspunkt i *församlingarnas behov*

Stiftsorganisationens arbete ska vara lyhört för församlingarnas olikartade behov och bygga på ömsesidig utveckling, lärande och dialog. Församlingsinstruktioner och visitationer är två centrala verktyg för arbetet på stiftsnivå. Dessa verktyg kännetecknas av att de fångar hela bredden av församlingens uppdrag och ansvar, och i arbetet går församling och stift hand i hand. Genom årliga analyser av utfärdade församlingsinstruktioner och genomförda visitationer får stiftsorganisationen möjlighet att löpande justera arbetet utifrån de behov som är aktuella i stiftets församlingar. Denna strategi bygger vidare på den första strategin (gällande för åren 2022–2024), men har anpassats utifrån de senaste årens analyser av församlingsinstruktioner och visitationer.

Styrande för *stiftsorganisationens arbete*

Strategin är styrande för stiftsorganisationen vid beslut och fördelning av resurser så att stiftsorganisationens kyrkoordningsreglerade uppdrag att främja, utöva tillsyn och förvalta utförs med församlingarnas bästa för ögonen. Det övergripande syftet med allt arbete i stiftsorganisationen är att den gemensamma längtan som uttrycks i framtidsbilderna succesivt förverkligas. För att nå dit lyfter stiftsfullmäktige i strategin fram två övergripande teman, konkretiserade i åtta arbetsområden, som särskilt betydelsefulla. Utifrån strategin formulerar stiftsstyrelsen budgetdirektiv som resulterar i konkreta planer i budgeten. Styrelsen granskar och utvärderar stiftskansliets arbete utifrån sitt övergripande ansvar för verksamheten. Stiftsfullmäktige beslutar om strategin och budgeten samt följer arbetet med strategins förverkligande.

Strategin gäller *2025–2028*

Till skillnad från den förra strategin, som gällde för en treårsperiod, gäller denna för de fyra åren 2025–2028. Redan när den föregående strategin antogs konstaterade stiftsstyrelsen att den därpå följande strategin bör omfatta fyra år, då tre år är kort tid för att åstadkomma en verklig förändring. Med en giltighetstid på fyra år signalerar strategin långsiktighet och stabilitet i stiftsorganisationens arbete.

Barnperspektivet är en självklar utgångspunkt i *allt arbete*

I inledningen till kyrkoordningens första avdelning står det: "I kristen tro intar barnen en särställning och de behöver särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet". Det är därför självklart att barnperspektivet alltid ska beaktas i stiftsorganisationens arbete, oavsett om själva sakfrågan är gudstjänstutveckling, förvaltning av prästlönetillgångar, utveckling av kyrkomiljöer, fortbildningar för kyrkoråd eller något annat. Att Svenska kyrkans församlingar är ett av få sammanhang i samhället där möten över exempelvis ålders-, köns- eller etnicitetsgränser sker, är en styrka som ska belysas i stiftsorganisationens främjande insatser.

Samverkan *med andra*

Om det genom samverkan med andra aktörer av god vilja kan förväntas bli en förstärkt effekt av insatserna ska stiftsorganisationen söka och välkomna sådana samarbeten. Det kan handla om samverkan med exempelvis kommuner, regioner, näringsliv, statliga myndigheter, andra trossamfund eller civilsamhällesaktörer.

Strategin nämner *inte allt arbete*

Delar av arbetet i stiftsorganisationen är uppgifter som har givits genom lag, avtal, kyrkoordning eller uppdrag. Det är inte självklart att alla dessa delar nämns i strategin, eftersom det är uppgifter som måste fullgöras, oavsett stiftsorganisationens övriga prioriteringar. Detta gäller exempelvis arbetet med kyrklig beredskap, kyrkunderhållsbidrag, kyrkoyal och arkiv, tillsynen av begravningsverksamheten och domkapitlets arbete.

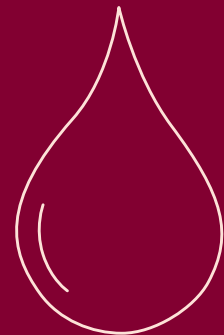

Levande församlingar *och* Rustade medarbetare

Arbetet i Växjö stiftsorganisation har som nämnts två övergripande teman: Levande församlingar och Rustade medarbetare.

Utifrån dessa teman identifierar strategin åtta arbetsområden – fem under Levande församlingar och tre under Rustade medarbetare – som är av särskild betydelse för stiftsorganisationen de kommande åren.

För vart och ett av dessa åtta arbetsområden finns några punkter som beskriver vad stiftsorganisationens arbete syftar till. Dessa kan vara av kvalitativ eller kvantitativ art. Den återkoppling som sker till förtroendevalda organ kring strategins förverkligande tar sin utgångspunkt i dessa punkter.

I. Levande församlingar

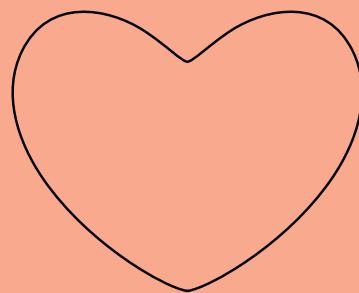
Levande församlingar är syftet med allt arbete som äger rum i stiftsorganisationen. Dessa kan ha olika kännetecken och arbetet för varje församling konkretiseras i församlingsinstruktionen. Stiftsorganisationens främjande och tillsyn behöver utformas och anpassas utifrån djup kännedom om varje församlings vägval, villkor och behov. Medvetenheten om att stiftets församlingar har olika förutsättningar är väsentlig.

Allt i kyrkans liv vilar på dopets grund. Församlingens grundläggande uppgift beskrivs i kyrkoordningen med orden "fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission". Syftet med arbetet är, enligt kyrkoordningen, att "människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift."

Arbetet för levande församlingar tar sikte såväl på församlingens grundläggande uppgift som på stödjande processer och administrativt stöd. Sammantaget syftar stiftsorganisationens arbete till att frigöra resurser på lokal nivå, och till att allt i församlingen sker med hög kvalitet och enligt gällande regelverk.

Inom ramen för temat Levande församlingar lyfts fem arbetsområden fram som strategiskt betydelsefulla:

- Gudstjänst- och församlingsutveckling
- Konfirmand- och ungdomsarbete
- Samhällsansvar och hållbarhet
- Kyrkorummets möjligheter
- Förutsättningar för församlingslivet

Gudstjänst- och församlingsutveckling

Gudstjänsten är församlingens centrum. Kyrkan blir till där ordet förkunnas och där sakramenten förvaltas. En levande gudstjänst är något människor skapar tillsammans. I kyrkoordningen står det att "alla i församlingen är kallade att delta i gudstjänsten och komma med sina erfarenheter och livsfrågor till det gemensamma mötet med Gud". I Växjö stift är visionen om "en gudstjänst att längta till" central. För att gudstjänsten ska vara något att längta till behövs ett brett arbete, där bland annat kyrkomusik, psalmer och körsång förstås som betydelsefulla delar. Begreppet församlingsutveckling relaterar till gudstjänstutveckling, men är bredare och innefattar såväl relations- och delaktighetsfrågor som diakoni och frågor kring lärande, undervisning och andlig fördjupning.

Stiftsorganisationens arbete ska syfta till att:

- Församlingarnas gudstjänstliv präglas av delaktighet, igenkänning och generationsöverskridande möten.
- Församlingarnas gudstjänstliv utvecklas i kreativa processer utifrån lokala förutsättningar och i enlighet med domkapitlets regler och riktlinjer för gudstjänstlivet i Växjö stift.
- Anställda och förtroendevalda förstår det som naturligt att fira gudstjänst.
- Antalet gudstjänstdeltagare är fler än genomsnittet de närmast föregående fem åren (pandemiåren borträknade).
- Lektörer får förtroende och utbildning för att predika och leda gudstjänst i församlingarna.
- Andelen döpta¹ är högre än genomsnittet de närmast föregående fem åren (pandemiåren borträknade).
- Alla församlingar erbjuder sammanhang för själavård, fördjupning och lärande om kristen tro.

¹ Döpta i förhållande till antalet medlemmar eller vid årets början antecknade.

Konfirmand- och ungdomsarbete

I konfirmationen bekräftas dopets löfte om Guds nåd och närvaro i konfirmandernas liv. Tonårstiden är avgörande för formandet av en personlig kristen tro och en livslång relation till kyrkan, och det är därför viktigt att konfirmanderna själva uppfattar konfirmandtiden som meningsfull. Den som är konfirmerad förblir medlem och döper sina barn i högre grad än den som inte är konfirmerad. Många av de vuxna som idag är engagerade i kyrkan berättar om betydelsen av det konkreta ansvar och förtroende som de fick i församlingen. Att ha "fått nyckeln till församlingshemmet" är ett konkret uttryck för detta.

Konfirmand- och ungdomstiden är en möjlighet för församlingen att möta människor i en särskilt viktig del av deras liv. Detta är angeläget, inte minst i en tid då den existentiella och psykiska ohälsan är stor.

Stiftsorganisationens arbete ska syfta till att:

- Församlingarnas konfirmandarbete bedrivs med hög teologisk och pedagogisk kvalitet.
- Andelen konfirmerade ungdomar¹ är högre än genomsnittet de närmast föregående fem åren (pandemiåren borträknade).
- Församlingarnas arbete med ungdomar och unga vuxna bygger på förtroende och ger möjligheter att växa i ansvar.
- Antalet unga ledare och andelen av dessa som deltar i den stiftsgemensamma utbildningen ökar.
- Unga kristna stärks i att vara öppna med sin tro i vardagen.

¹ Andelen konfirmerade kyrkotillhöriga ungdomar.

Samhällsansvar & hållbarhet

Den kristna förvaltarskapstanken utgör grunden för kyrkans ansvar i världen, både i relation till medmänniskan och till jorden som vårt gemensamma hem. Nöden i världen tar sig olika uttryck. I en tid då många lever i utsatthet har kyrkan viktiga bidrag att ge, både genom konkret diakonal verksamhet och genom att delta aktivt i den offentliga debatten. Det är mer aktuellt än någonsin att kyrkans företrädare försvarar demokratin, står upp för mänskliga fri- och rättigheter och engagerar sig i klimatfrågan. I den nationellt antagna "Färdplan för klimatet" formulerar Svenska kyrkan åtgärder som behöver vidtas för klimatets bästa och jordens framtid.

Stiftsorganisationens arbete ska syfta till att:

- Församlingarnas diakonala arbete är starkt och uthålligt och bidrar till en ökad existentiell, social, ekonomisk, demokratisk och kulturell hållbarhet.
- Församlingarna, genom egna insatser och i samverkan med andra, bidrar till ett bättre samhälle och en mänskligare värld; lokalt, nationellt och internationellt.
- Stärka församlingarna att ta aktiv del i samhällsdebatten.
- Stiftsorganisationen och församlingarna bedriver ett aktivt klimatarbete med målsättning att nå klimatneutralitet för egen verksamhet 2030.

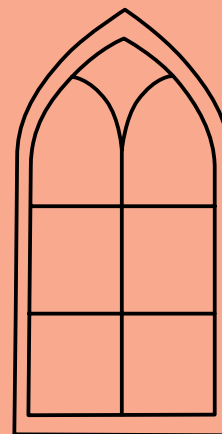

Kyrkorummets *möjligheter*

I Växjö stift finns omkring 360 kyrkor. Dessa är både en tillgång och en utmaning. Tillsammans med kyrkogårdarna är kyrkorna ett materiellt kulturarv som konkret påminner om Guds närvaro i världen. Dessa kyrkomiljöer ska vara tillgängliga och kunna användas på ett sätt som respekterar deras särskilda karaktär och befintliga kulturvärden, samt fungera i relation till församlingens och lokalsamhällets behov. Samverkan med antikvariska myndigheter och andra aktörer på kulturmiljöområdet är betydelsefull i arbetet med det materiella kyrkliga kulturarvet. Svenska kyrkan är också bärare av ett stort immateriellt kulturarv genom exempelvis kyrkomusik, bibelberättelser och liturgi.

Stiftsorganisationens arbete ska syfta till att:

- Det materiella och immateriella kulturarvet vårdas och utvecklas, vilket i förlängningen kan leda till ett förnyat kyrkorums- och kyrkogårdsbruk.
- Den kyrkoantikvariska ersättningen fördelas så att största möjliga kulturarvsnytta¹ uppnås.
- Stiftets kyrkor är tillgängliga i minst samma utsträckning som före relationsförändringen med staten år 2000².
- Kyrkorummets potential att förmedla kristen tro tas tillvara, så att de alltmer blir platser för fördjupning av tro och liv.

---

¹ Se "Villkor för den kyrkoantikvariska ersättningen".

² Målsättningen är hämtad ur "Överenskommelse mellan staten och Svenska kyrkan i frågor som rör de kulturhistoriska värdena i Svenska kyrkan".

Förutsättningar för församlingslivet

Svenska kyrkans församlingar är indelade i en struktur av antingen församlingar med egen ekonomi eller pastorat¹. Församlingsinstruktioner och visitationer är stiftsorganisationens främsta verktyg i arbetet med att fullgöra sin uppgift att främja och utöva tillsyn över församlingslivet. Samarbete och samverkan, både mellan församlingar och mellan församlingar och stiftsorganisation, är viktigt för att säkerställa kompetens och frigöra resurser för den grundläggande uppgiften. Stiftets organisatoriska indelning ska vara ändamålsenlig så att den främjar ett levande församlingsliv.

Stiftsorganisationens arbete ska syfta till att:

- Alla församlingar har en aktuell och relevant församlingsinstruktion som grundläggande styrdokument.
- Visitationerna genomförs enligt den av biskopen fastställda vägledningen för visitationer i Växjö stift.
- Servicebyråns tjänster leder till att församlingarnas sårbarhet minskar, kvalitén i arbetet ökar och tid friläggs för den grundläggande uppgiften.
- Den kyrkliga indelningen följer de principer som har beslutats av stiftsstyrelsen.
- Församlingarnas lokalanvändning anpassas till beslutade lokalförsörjningsplaner.
- Prästlönetillgångarna förvaltas med god avkastning i enlighet med av Svenska kyrkan beslutade etiska regelverk.

2. Rustade *medarbetare*

Svenska kyrkan är en demokratiskt uppbyggd episkopal folkkyrka som har vuxit fram i samspel med samhället under drygt 1000 år. Ett väl fungerande gemensamt ansvarstagande och samverkan mellan lekmän och vigda är framgångsfaktorer för ett fungerande församlingsliv. Förtroendevalda och anställda ska vara rustade för sina respektive uppgifter, liksom de församlingsbor som åtar sig mindre eller större ideella uppdrag, så att kyrkoordningens ord uppfylls: "Alla ... medarbetare ska tjäna kyrkan och församlingen och i det uppdrag de fått bidra till att evangeliet blir känt, kyrkan uppbyggd och människorna tjänade". Kallelse och rekrytering till medarbetarskap är ett ansvar som alla med engagemang i Svenska kyrkan delar.

Inom ramen för temat Rustade medarbetare lyfts tre arbetsområden fram som strategiskt betydelsefulla:

- Församlingsbor som medarbetare
- Styra och leda
- Kallelse och rekrytering

Församlingsbor som *medarbetare*

Genom dopet blir vi en del av Kristi kyrka. Alla döpta är bärare av församlingens liv och har ansvar att bidra, både till församlingens bästa och genom att utifrån sändningen vittna med ord och handling i sin vardag. Det är inte några få som ska "producera" kyrklig verksamhet för andra att "konsumera". Församlingsborna är utgångspunkten för kyrkans liv och de ska i kraft av sitt dop förstås som medarbetare. De anställda medarbetarnas främsta roll är som möjliggörare för församlingsbornas eget ansvarstagande.

Stiftsorganisationens arbete ska syfta till att:

- Församlingens liv präglas av tillit till församlingsborna och möjliggör mångas delaktighet.
- Församlingsbor och anställda medarbetare utvecklas genom fortbildning, fördjupning och själavård.
- Anställda medarbetare erbjuds mötesplatser för samråd, erfarenhetsutbyte och ökad kunskap.

Styra och leda

Såväl förtroendevalda som vigda har en viktig roll i församlingens liv. Den gemensamma eller dubbla ansvarslinjen är central i Svenska kyrkan.

När rollerna är tydliga och ansvaret väl fördelat mellan styrning och ledning finns förutsättningar för ett samarbete mellan förtroendevalda och vigda som bidrar till församlingens utveckling.

Om styrelser och ledare har modet att utmana traditioner och beredskap att fatta långsiktiga, strategiska beslut, kan det leda till ett församlingsarbete som svarar mot såväl kyrkans kallelse som samtidens förväntan.

Stiftsorganisationens arbete ska syfta till att:

- Kyrkoråden har god kunskap om kyrkans identitet och verksamhet och bedriver ett effektivt styrelsearbete baserat på tillit, med en tydlig roll- och ansvarsfördelning.
- Kyrkoherdarna utövar ett professionellt, modernt ledarskap baserat på tillit, med en tydlig roll och ansvarsfördelning.
- Pastoralen har en lokalt förankrad och accepterad ansvarsfördelning mellan kyrkoråd och församlingsråd.
- Kyrkofullmäktigepresidierna har adekvat kunskap om sitt och kyrkofullmäktiges uppdrag och ansvar.

Kallelse och rekrytering

Att rekrytera ideella, förtroendevalda och anställda medarbetare är en nyckelfråga. Särskilt betydelsefull är rekryteringen till kyrklig profiltjänst. I en av framtidsbilderna framhålls församlingen som den viktigaste rekryterande miljön för kyrkligt medarbetarskap. I församlingen ska människor ha möjlighet att lära känna varandra, upptäcka sin kallelse och bli tagna i bruk för olika uppgifter.

Även om församlingen är viktigast är även andra rekryterande åtgärder betydelsefulla, till exempel stiftsorganisationens proaktiva rekryteringsarbete genom programmet "Framtidstro" samt mötesplatser på folkhögskolor och i Svenska kyrkans ungas regi.

Stiftsorganisationens arbete ska syfta till att:

- Främja förståelsen av församlingen som den viktigaste rekryterande miljön.
- Väcka kallelser och upptäckten av Svenska kyrkan som en möjlig plats för arbete och engagemang.
- Antalet personer som anmäler intresse för något av de fyra profilyrkena ökar.

Närstående *organisationer*

Oskarshamns folkhögskola och **S:t Sigfrids folkhögskola** är stiftets två folkhögskolor. Växjö stift har varit med och bildat de stiftelser som ansvarar för verksamheten och som äger respektive skolas fastigheter. Stiftsfullmäktige utser delar av respektive stiftelses styrelse. På båda skolor finns en skolpräst som stiftsorganisationen finansierar. Därtill ger stiftsorganisationen ett ekonomiskt bidrag till verksamheten varje år. Med respektive skola har stiftsstyrelsen tecknat en överenskommelse som närmare preciserar vilken förväntan som finns från stiftsorganisationen på folkhögskolan.

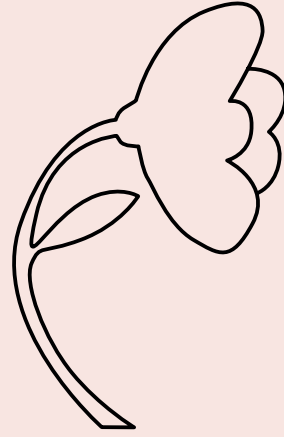
Tallnäs stiftsgård grundades 1953. Verksamheten drivs i en stiftelse som ansvarar för driften och äger gårdens fastigheter. Stiftsfullmäktige utser stiftelsens styrelse. Till Tallnäs kommer församlingar för lägerverksamhet och möten. Tallnäs har en växande restaurang-, hotell- och konferensverksamhet riktad mot marknader utanför Svenska kyrkan. Stiftelsen finansierar sin egen verksamhet.

Kulturreseptatet Linnés Råshult är en stiftelse som egendomsnämnden 1986 var med och instiftade. 1997 ombildades stiftelsen till den nuvarande. Också denna stiftelse finansierar sin egen verksamhet.

Växjö domkyrka har en särskild ställning bland stiftets kyrkor. Förutom att vara församlingskyrka är domkyrkan också stiftets katedral, biskopens kyrka och den normala platsen för högtider och vagningsgudstjänster. Med Växjö pastorat har stiftsorganisationen ett särskilt avtal rörande domkyrkan.

Svenska Kyrkans Unga är Svenska kyrkans barn- och ungdomsorganisation som erbjuder läger, mötesplatser och demokratisk skolning för unga i stiftets församlingar. I ett särskilt avtal regleras hur stiftsorganisationen stödjer Svenska kyrkans unga ekonomiskt och personellt.

Växjö stifts *framtidsbilder*

I en delaktighetsprocess som omfattade några tusen människor under åren 2015–2017 växte framtidsskildringar för Växjö stift fram. Framtidsskildringarna formulerar människors gemensamma längtan om morgondagens kyrka. För församlingarna har framtidsskildringarna relevans då de utgör ett slags ram för församlingsinstruktionerna och för stiftsorganisationen har de relevans genom att forma en övergripande vision som allt arbete syftar mot.

En kyrka i världen

I Växjö stift...

- är det diakonala arbetet starkt och uthålligt.
- tar vi ställning i samhällsfrågor lokalt och globalt.
- vårdar vi samhörigheten med den världsvida kyrkan.
- möter vi människor med annan tro respektfullt

Gudstjänst att längta till

I Växjö stift...

- firar vi gudstjänster som berör, engagerar och utmanar.
- finns gudstjänstgemenskaper där alla känner sig välkomna.
- stärks vårt kristna liv av bön och bibelläsning, förkunnelse och mässa, tystnad och musik.
- står tro och liv i centrum vid dop, konfirmation, vigsel och begravning.

Tänk att få berätta vidare

I Växjö stift...

- finns mötesplatser där vi upptäcker och växer i kristen tro.
- stärks vi att dela tro och liv i vardagen.
- är församlingen en naturlig del av samhälls- och kulturlivet.
- är det kyrkliga kulturarvet levande.

Rustade medarbetare

I Växjö stift...

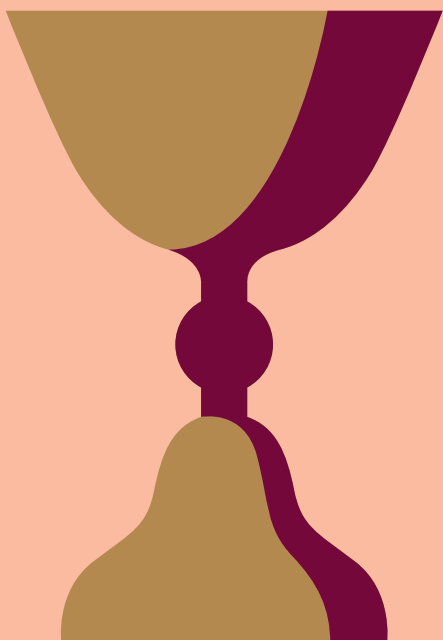
- är det ideella medarbetarskapet en självklar del av församlingens liv.
- är församlingen den viktigaste rekryterande miljön till kyrkligt medarbetarskap.
- utvecklas medarbetare genom fortbildning, fördjupning och själavård.

Församling och stift hand i hand

I Växjö stift...

- finns en förtroendefull stiftssammanhållning och en gemensam framtidsriktning.
- möts församlingar, stiftsorganisation och andra aktörer för samråd och erfarenhetsutbyte.
- samarbetar vi för att kunna fullgöra den grundläggande uppgiften.

**Svenska
kyrkan**

svenskakyrkan.se/vaxjostift